VALTIOVARAINMINISTERIÖ

HE 97/2017 vp
Veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
10.10.2017

Esityksen tavoitteet

Hallitusohjelman kirjaus:
Verohallinnon toiminnan tehostamiseksi, verovelvollisten oikeusturvan ja tiedonsaannin parantamiseksi ja hallinnollisen taakan keventämiseksi hallitus toteuttaa Verohallinnon kantamia veroja koskevat uudistukset, joilla yhdenmukaistetaan ja yksinkertaistetaan verotus- ja veronkantomenettelyä sekä verotuksen muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmää. Lisäksi edistetään sähköisiä toimintatapoja ja verotuksen reaaliaikaistamista.

Verotusmenettelyjen yhtenäistäminen ja sääntelyn sujuvoittaminen

Verotuksen reaaliaikaistaminen

Verotuksen ennakoitavuuden ja oikeusturvan parantaminen

Sähköisen asioinnin lisääminen

VALMIS-HANKE

Valmisohjelmiston käyttöönotto verolajeittain sekä käyttöönottoon liittyvät lainsäädäntömuutokset

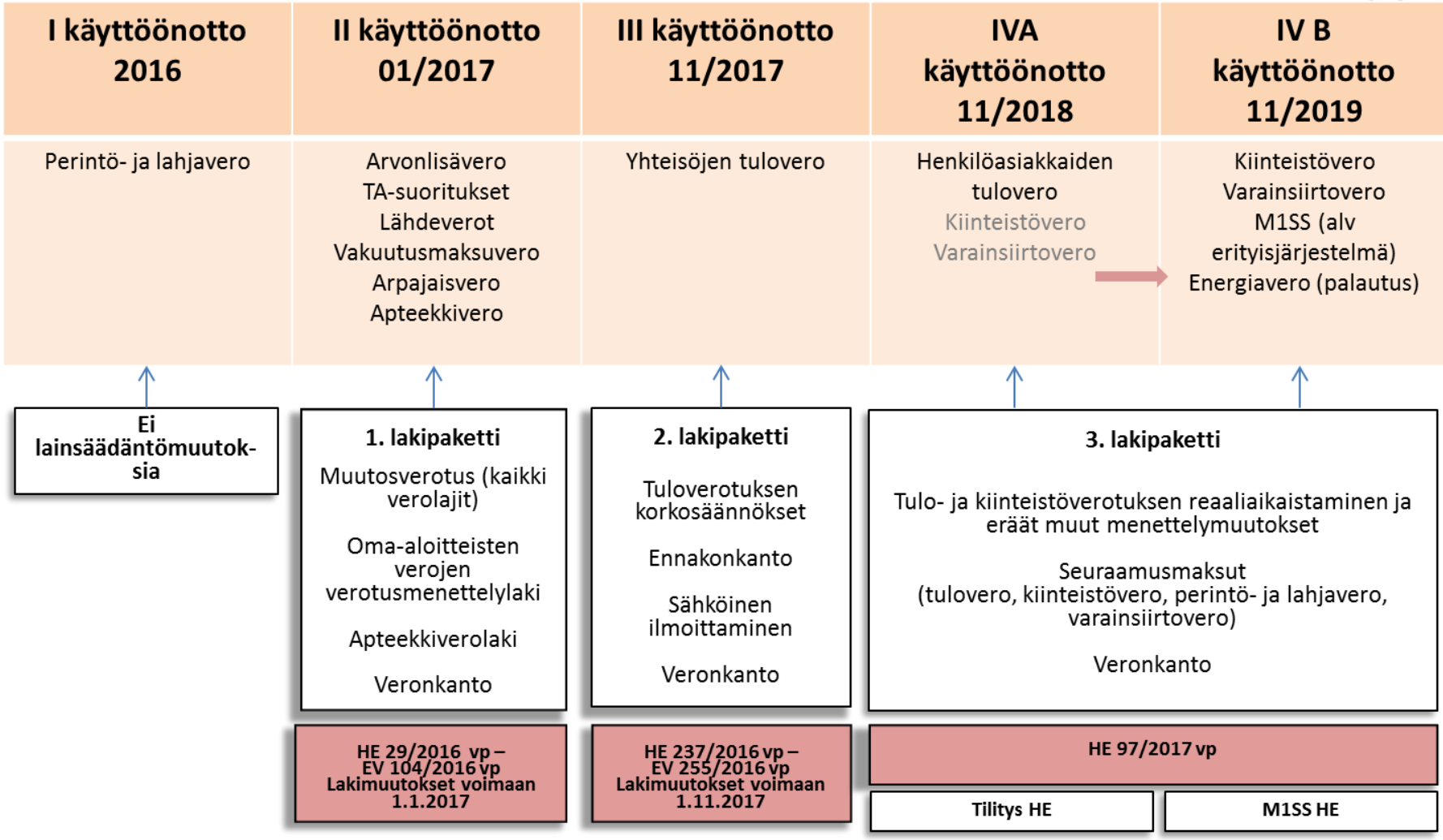

Verotuksen reaaliaikaistaminen

- Verotuksen verovelvolliskohtainen päättyminen
  - Tuloverotuksessa, kiinteistöverotuksessa ja tonnistoverotuksessa
  - Kunkin verovelvollisen verotus päättyisi sen jälkeen, kun verotus on toimitettu
    - Puolisoiden tuloverotus päättyisi aina samaan aikaan
  - Verotus päättyisi verotuspäätökseen merkittynä päivänä
  - *ellei* verovelvollinen korjaisi tietoja tai Verohallinto ilmoittaisi verotuksen toimittamisen jatkamisesta
    - Verovelvollinen saisi uuden verotuspäätöksen, johon olisi merkitty uusi verotuksen päättymispäivä
  - Laissa säädettäisiin takaraja verotuksen päättymiselle (vastaisi pääosin nykytilaa)
  - Jäännösverojen ja veronpalautusten maksuaikataulut sekä kiinteistöveron eräpäivät määräytyisivät verotuksen verovelvolliskohtaisen päättymisen mukaisesti

Verotuksen reaaliaikaistaminen

- Vaikutukset
  - Verovelvolliset saisivat verotuspäätökset nykyistä aikaisemmin
    - Noin 85 % henkilöasiakkaista tuloverotus voisi päättyä jo kesäkuussa
    - Noin 70 % yhteisöasiakkaista verotus voisi päättyä 2 kuukauden kuluttua veroilmoituksen antamisesta
    - Noin 95 % verovelvollisista kiinteistöverotus voisi päättyä touko-kesäkuussa
  - Veronpalautukset maksettaisiin nykyistä aikaisemmin
  - Jäännösverot ja kiinteistöverot tilitettäisiin veronsaajille nykyistä aikaisemmin
  - Muutoksenhaku voisi alkaa nykyistä aikaisemmin

Verotuksen reaaliaikaistaminen

Henkilöasiakkaiden veronpalautusten maksaminen uudessa järjestelmässä

- nykytilassa veronpalautukset maksetaan joulukuussa

Veronpalautusten maksukuukausi	Euroa	%
Elokuu	1 800 000 000	77
Syyskuu	100 000 000	4
Lokakuu	90 000 000	4
Marraskuu	160 000 000	7
Joulukuu	200 000 000	8
Yhteensä	**2 350 000 000**	**100**

Henkilöasiakkaiden jäännösveron erääntyminen uudessa järjestelmässä

- nykytilassa jäännösverot erääntyvät marras-joulukuussa (1. erä) ja helmikuussa (2. erä)

Jäännösveron erääntymiskuukausi	Euroa	%
Elokuu	270 000 000	25
Syyskuu	45 000 000	4
Lokakuu	240 000 000	22
Marraskuu	105 000 000	10
Joulukuu	200 000 000	18
Tammikuu	60 000 000	6
Helmikuu	160 000 000	15
Yhteensä	**1 080 000 000**	**100**

Verotuksen reaaliaikaistaminen

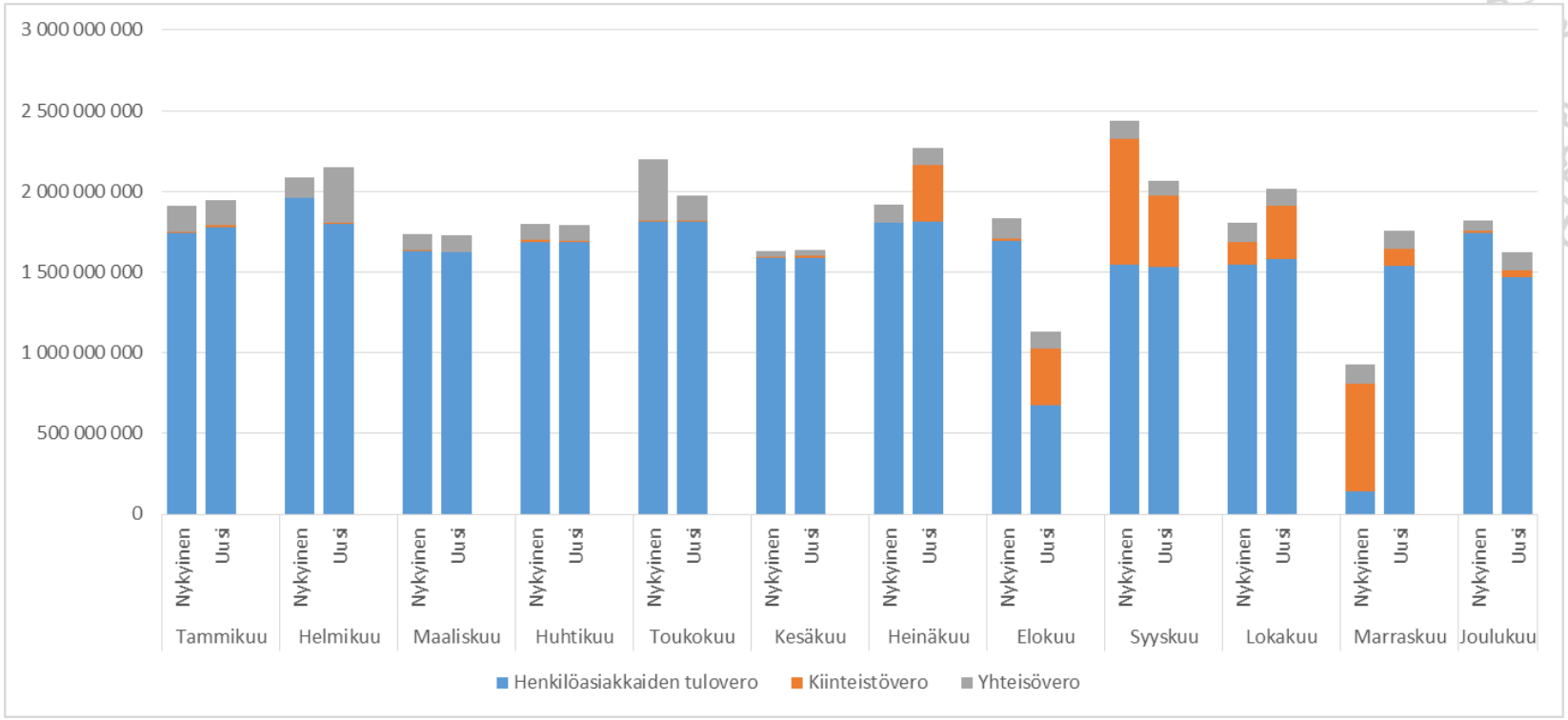

- Tilitysten kuukausihajonta pienenisi

Verotuksen reaaliaikaistaminen

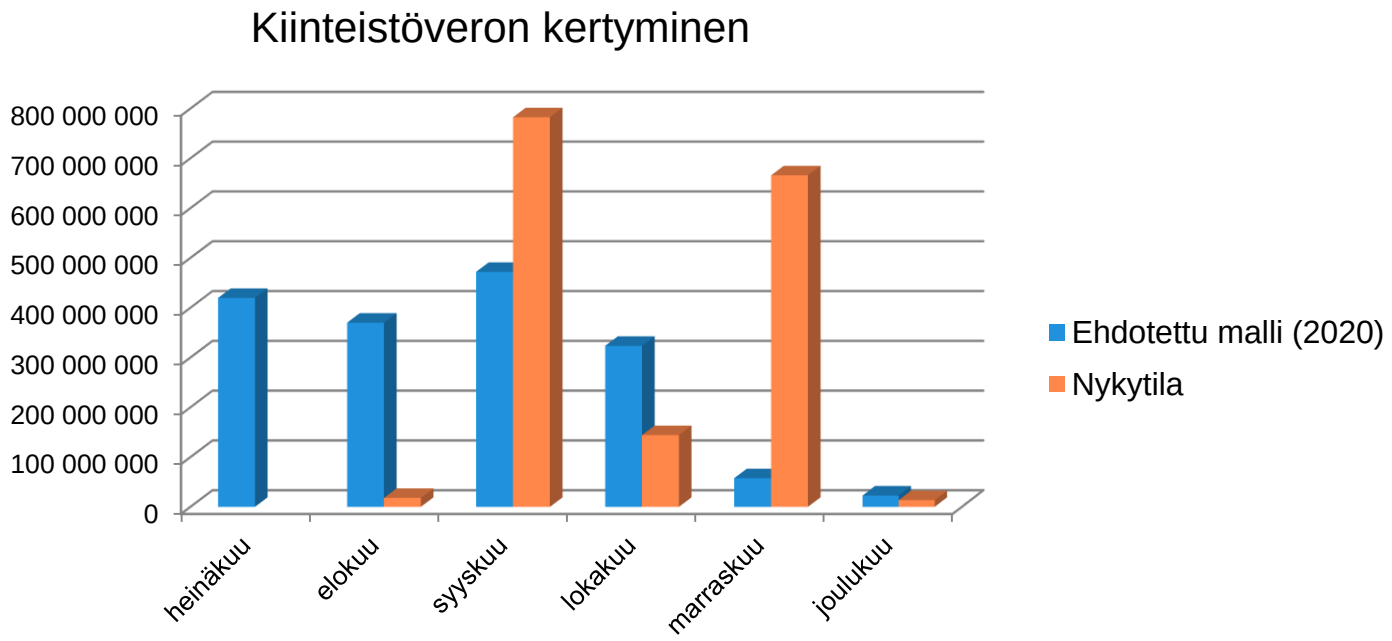

- Kiinteistöverot kertyisivät nykyistä aikaisemmin ja tasaisemmin
- Puolet kiinteistöveron kokonaismäärästä (n. 850 miljoonaa euroa) voitaisiin tilittää kunnille nykyistä aikaisemmin

Täydentävä verotuspäätös

- Verotuksen päättymisen jälkeen ilmoitettu *uusi tieto* käsiteltäisiin oikaisuvaatimuksen sijaan Verohallinnon säännönmukaista verotusta täydentävällä verotuspäätöksellä.
  - Turvaisi verovelvollisen oikeusturvaa ja oikaisulautakunnan roolia ensimmäisenä muutoksenhakuasteena
  - Selkeyttäisi verotuksen toimittamisen ja muutoksenhaun rajaa
  - Tehostaisi verotuksen toimittamista ja lyhentäisi käsittelyaikoja
- Kyse säännönmukaisesta verotuksesta
  - Oikaisu teknisesti kuten verotuksen oikaisu (hyväksi tai vahingoksi)
- Samaan *asiakokonaisuuteen* liittyvät vaatimukset voitaisiin käsitellä oikaisuvaatimusmenettelyssä samanaikaisesti vireillä olevan oikaisuvaatimuksen kanssa tai jos asioiden ratkaiseminen muusta vastaavasta syystä yhdessä on perusteltua.

Ilmoittamismenettelyn muutokset

- Esitäytettyä veroilmoitusta ei jatkossa palautettaisi
    - Muutokset ilmoitetaan sähköisesti tai erillisillä paperilomakkeilla
    - Ilmoittamisvelvollisuuden sisältö säilyy ennallaan
- Verovelvolliselle on varattava kohtuullinen aika esitäytetyn veroilmoituksen tai kiinteistöveroja koskevan selvityksen täydentämiseen ja korjaamiseen
- Veroilmoitus katsotaan annetuksi ajallaan, kun se on saapunut Verohallinnolle viimeistään määräajan viimeisenä päivänä.
- Varainsiirtoveroilmoitus olisi annettava jatkossa myös kiinteistön luovutuksista

Seuraamusmaksujen uudistaminen

- Uudistetaan tuloverotuksen, kiinteistöverotuksen, perintö- ja lahjaverotuksen ja varainsiirtoverotuksen seuraamusmaksuja
- Yhtenäinen seuraamusmaksusääntely kaikkiin verolajeihin
- Uutena sanktiona myöhästymismaksu
- Nykyistä kaavamaisemmat ja rajatumpaa harkintavaltaa sisältävät säännökset
- Parannetaan seuraamusmaksujen ennakoitavuutta ja hallinnollista tehokkuutta
    - Yhtenäistetään soveltamiskäytäntöä
    - Parannetaan verovelvollisen oikeusturvaa
- Kannustetaan verovelvollisia itse korjaamaan verotuksessa olevat virheet

Myöhästymismaksu

- Määrätään, jos verovelvollinen antaa veroilmoituksen tai oma-aloitteisesti korjaa veroilmoituksessa olevan virheen veroilmoituksen antamiselle säädetyn määräajan jälkeen
    - Ei määrätä lähtökohtaisesti verovelvollisen hyväksi vaikuttavista korjauksista (esim. vähennysvaatimus)
    - Jätetään määräämättä, jos viivästys johtuu verovelvollisesta riippumattomasta syystä, laiminlyönti on vähäinen tai sille on pätevä tai muu erityinen syy
- Myöhästymismaksua määrätään verotuksen verovelvolliskohtaiseen päättymiseen saakka (tuloverotus, kiinteistöverotus) tai 60 päivän ajan veroilmoituksen tai perukirjan antamisen määräpäivästä (perintö- ja lahjaverotus, varainsiirtoverotus)
- Myöhästymismaksu olisi kaavamainen ja kiinteämääräinen
    - Luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät 50 euroa ja muut verovelvolliset 100 euroa
    - Verolaji- ja verovuosikohtainen (kertaluonteinen)
- Verovelvollista kuultaisiin vain erityisestä syystä

Veronkorotus

- Määrätään ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä
- Perusveronkorotus sekä mahdollisuus määrätä veronkorotus korotettuna tai alennettuna
- Oma-aloitteisessa korjaamisessa alhaisin veronkorotus
- Lasketaan lisätyn tulon määrän perusteella (+ erityissäännös lisääntyneen veron määrän perusteella laskettavasta veronkorotuksesta)
- Verovelvollisen hyväksi vaikuttavista tiedoista ei lähtökohtaisesti määrättäisi veronkorotusta
- Laissa säännökset veronkorotuksen määräämättä jättämisestä
  - Jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy
  - Jos veronkorotuksen määrääminen alennetun veronkorotuksen tilanteissa olisi verovelvollisen olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta

Veronkorotus

2 %	**Perustaso** Verovelvolliselle lisätään verotettavaa tuloa tai veron määrä lisääntyy
3–10 %	**Korotettu veronkorotus** a) Laiminlyönti on toistuva b) Verovelvollisen toiminta osoittaa ilmeistä piittaamattomuutta verotusta koskevista velvoitteista
1 %	**Alennettu veronkorotus** a) Asia on luottamuksensuojasäännöksessä tarkoitetulla tavalla tulkinnanvarainen tai epäselvä b) Perustason mukaan laskettu veronkorotus on muusta erityisestä syystä kohtuuton c) Tulo on ulkomaantuloa, jonka kaksinkertaisen verotuksen Suomen on poistettava verosopimuksen nojalla tai josta ulkomailla maksettu vero hyvitetään menetelmälain perusteella
5 %	Verotus toimitetaan **arvioimalla**
0,5 %	Verovelvollinen vaatii virheen **korjaamista oma-aloitteisesti** verotuksen päättymisen jälkeen (tuloverotus, kiinteistöverotus) tai 60 päivän kuluessa perukirjan tai veroilmoituksen määräpäivästä

Veronkorotus

Enintään 25 000 €

- Erityistilanteet:
  a) Verovelvollinen laiminlyö siirtohinnoitteludokumentoinnin esittämisvelvollisuuden
  b) Yleisesti verovelvollinen tai kiinteä toimipaikka laiminlyö maakohtaisen selvityksen esittämisvelvollisuuden
  c) Verovelvollinen on vaatinut aiheetonta vähennystä ulkomaille maksetusta verosta

minimi 75 / 150 €

- Ilmoittamisvelvollisuus tai selvittämisvelvollisuus on laiminlyöty, mutta verovelvolliselle ei lisätä verotettavaa tuloa tai prosenttiperusteinen korotus olisi pienempi kuin vähimmäiskorotus
- Luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät 75 euroa, muut verovelvolliset 150 euroa

Sähköinen ilmoittaminen

- Pakollinen sähköinen ilmoittaminen yhteisöille
  - Kiinteistöveron veroilmoitus
  - Varainsiirtoveron veroilmoitus
- Pakollinen sähköinen ilmoittaminen kiinteistönvälittäjille ja arvopaperikauppiaille
  - Varainsiirtoveron veroilmoitus
- Erityisestä syystä ilmoitus voidaan hyväksyä myös paperilla
- Pakollisen sähköisen ilmoittamisen sääntelyä ei laajenneta luonnollisiin henkilöihin

Uusi veronkantolaki

- Veronkannon kokonaisuudistuksen kolmas ja viimeinen vaihe
  - Säädetään uusi veronkantolaki, joka sisältää kaikkien Verohallinnon kantamien verojen yhtenäisen veronkanto- ja perintäsääntelyn (pl. auto- ja valmisteverot).
  - Uusi kantomenettely on otettu käyttöön vaiheittain, kun verolajit ovat siirtyneet käsiteltäväksi Verohallinnon uudessa tietojärjestelmässä.
  - Tässä esityksessä uuden kantomenettelyn soveltaminen laajennettaisiin mm. kiinteistöveroon ja varainsiirtoveroon.
  - Pääosin tekninen uudistus.

Eräät muut uudistukset

- Tarpeettomien tietojen poistaminen veronumerorekisteristä
    - Rekisteröityä koskeva tieto poistettaisiin, jos rekisteröidystä ei ole annettu kahden vuoden ajalta työntekijätietoja
- Korruptiohavainnoista ilmoittaminen
    - Verohallinto voisi ilmoittaa verovalvontatoimen yhteydessä tehdyt virka- ja lahjusrikoksiin liittyvät havainnot esitutkintaviranomaiselle
- Stipendin, apurahan ja tunnustuspalkinnon verovuosi
    - Verotetaan sen verovuoden tulona, jona ne on maksettu

Voimaantulosta

- Verotuksen toimittamisen ja seuraamusmaksujen osalta lait voimaan 1.5.2018
    - Sovellettaisiin ensimmäisen kerran tuloverotuksessa verovuodesta 2018 alkaen
    - Kiinteistöverotuksessa verovuodesta 2020 alkaen

- Veronkannon, varainsiirtoveron ja kiinteistöveron osalta lait voimaan 1.11.2019

Taloudelliset vaikutukset

- Valmis-hanke yhdessä verotusmenettelyuudistusten kanssa mahdollistaa Verohallinnossa 100 htv:n säästön vuoteen 2022 mennessä.

- Menettelyuudistukset voidaan Valmis-hankkeen yhteydessä toteuttaa ilman lisäkustannuksia
    - Valmis-hankkeen erillisrahoitus 116 miljoonaa euroa

- Verotuksen reaaliaikaistaminen aikaistaisi tulo- ja kiinteistöverojen kertymistä

- Taloudellinen vaikutus vuodelle 2019 olisi +250 milj. euroa (valtio 74 milj. euroa, kunnat 153 milj. euroa, muuta veronsaajat 23 milj. euroa)
    - Tuloverojen kertymisen jaksotuksesta johtuva kertaluonteinen lisäys

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kiitos!

Henna Ritari
ylitarkastaja
Puh. 02955 30591
Lisätieto: henna.ritari@vm.fi
www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

